

УДК 316.3:338.48

Сокол В.В.
студент гр. СНз-413м
Національний університет «Запорізька політехніка»
м. Запоріжжя, Україна
наук. кер. – к.е.н., доцент Цвілий С.М.

РОЛЬ І ЗНАЧЕННЯ СОЦІАЛЬНОГО КАПІТАЛУ У СТАЛОМУ РОЗВИТКУ ІНДУСТРІЇ ТУРИЗМУ

Покращення якісних характеристик туристичної діяльності, перехід до соціально відповідальних та екологічних методів господарювання роблять необхідним активне впровадження концепції сталого розвитку та планування стратегій розвитку туризму. За майже півстолітню історію існування концепція сталого розвитку була конкретизована на рівні ООН до чітко сформульованих цілей та завдань для реалізації. Принципи сталого розвитку були деталізовані та адаптовані на рівні галузей, у тому числі у індустрії туризму. Сьогодні зазначено необхідність обліку різнопланових інтересів для формулювання стратегій сталого розвитку туризму, що виражено в самоорганізації, суспільному діалозі, активності учасників усіх рівнів [1]. Велика кількість учасників політичного процесу потребує встановлення тісних довірчих відносин у рамках обговорення та планування післявоєнного розвитку. Запитання створення та реалізації таких відносин належать до сфери формування соціального капіталу в туризмі.

Розуміючи соціальний капітал з погляду його соціологічних трактувань, як мережі контактів і взаємовідносини між людьми, які сприяють довірі і формують якість та кількість соціальних взаємодій у суспільстві, доцільно провести аналіз підходів з вивчення його ролі у стійкому розвитку туризму. Визначивши модель сталого розвитку туризму, що забезпечує найповнішу представленість інтересів, через чотири «ідеальні типи» механізмів координації (суспільний, мережевий, ринкових, ієрархічний), необхідно зіставити їх із групами підходів до вивчення соціального капіталу, а також позначити позитивні та негативні ефекти при використанні кожного підходу у дослідженні соціального капіталу в туризмі.

За важливості самоорганізації та особистої активності учасників індустрії туризму не можна недооцінювати роль держави у процесі генерації соціального капіталу та інтенсифікації використання. Враховуючи важливість інституційної основи та загальної регулятивної діяльності слід окремо окреслити проблеми, що виникають саме на рівні держави: монополізація влади, корупція, консервація

сформованих практик управління. Наразі поняття сталого розвитку підмінюється поняттями стійкості та стабільності, а різні спроби залучення громадськості до планування розвитку зводяться до політичних питань боротьби влади [2].

Узагальнення наявних даних відносно ролі соціального капіталу у сталому розвитку дозволили виявити перспективні напрями для майбутніх досліджень: 1) соціальна структура та її специфіка у додатку до галузевої взаємодії в Україні; 2) міжфірмова взаємодія при формуванні загальних конкурентних переваг, передачі технологій та сталого розвитку; 3) мережеві моделі розробки політики сталого розвитку туризму з участю стейкхолдерів різного рівня; 4) використання соціального капіталу для розвитку адаптивної здібності та соціального навчання як заходів у відповідь військовій кризі у вітчизняній туристичній індустрії.

Слід також дослідити культурологічні і поведінкові аспекти формування громадянських ініціатив та об'єднань для вирішення питань сталого розвитку. Крім того, вкрай важливим є проведення міждисциплінарних конференцій для фахівців у сфері економіки, соціології та екології, що послужить поштовхом для проведення спільних досліджень із питань сталого розвитку індустрії туризму.

Література:

1. Цвілій С.М., Кукліна Т.С., Зайцева В.М. Маркетинг в туризмі : Навчальний посібник.. Запоріжжя : НУ «Запорізька політехніка», 2022. 260 с.
2. Tsviliy S., Gurova D., Zhilko O., Zaitseva V. Professional online training of specialists for the domestic tourism and recreation industry. *Digital macro trends and technologies of the XXI century: monograph*. CR. Praha: OKTAN. 2022. P. 158–170.